

Posudek bakalářské práce Jana Blahníka

Černý a červený seznam květeny Krkonoš: Mají vyhynulé a ohrožené druhy rostliny společné vlastnosti?

Bakalářská práce má 34 str. textu, dále obsahuje jednu tabulkovou přílohu. Z hlediska vnitřního členění BP se tato člení do částí úvodní (1 kapitola), rešeršní (7 kapitol), výsledkové (1 kapitola) a závěrečné (3 kapitoly). Seznam citované literatury obsahuje 26 převážně domácích zdrojů typu odborných monografií a jeden zdroj internetový. Do značné míry je to dáno výběrem zpracovávaného tématu, nicméně rozsáhlejší zastoupení citací adekvátních zahraničních publikací – zejména specializovaných – by samotné BP určitě prospělo (přínejmenším v kompilační části BP).

Po obsahové stránce se studie zabývá zajímavým, neotřelým a do značné míry invenčním tématem hledajícím dosud nemapované a do značné míry proto neznámé aspekty hodnocení nástrojů druhové ochrany přírody a krajiny na příkladu nejvyššího českého pohoří, zároveň našeho nejstaršího národního parku a biosférické rezervace. Pokouší se tyto nástroje, konkrétně obecně uznávané ochranné kategorie z nejrůznějších pohledů korelovat jednak navzájem (vyhynulé a kriticky ohrožené druhy), jednak prozkoumat jejich potenciální závislosti na vybraných ekologických parametrech prostředí (mj. geologické podloží, stanovištní podmínky, biogeografická příslušnost, vegetační stupně, životní formy). Takto velmi široce pojímaná studie má již sama od sebe řadu potenciálních úskalí, např. potřebu dobré orientace autora v dané problematice, schopnost simplifikace problémů, výběr vhodných a relevantních údajů, samotná konstrukce skupin obou potencionálních proměnných – na jedné straně do značné míry *uměle* konstruované ochranné priority a kategorie nebo zařazení do fyto geografických jednotek, na straně druhé relativně „tvrdá“ *přírodovědná data* (byť zdaleka ne vždy primární) jako jsou geologické podloží, stanovištní poměry, životní formy.

Autor se s nelehkým problémem a zadáním vyrovnal statečně a na v úvodu vytyčené cíle BP si pokusil na hladině svých možností odpovědět. Z pohledu oponenta se mu to v některých ohledech podařilo více, v některých méně (viz vybrané připomínky níže):

- Obsah a dále (formální záležitosti): doporučuji užívat zaběhlé neživotné tvary, tedy raději „endemity“ než „endemité“, u latinských názvů důsledně dodržovat psaní kurzívou – např. *Carex lasiocarpa* na str. 2, *Arnica montana* na str. 12 atd.

- Úvod i další text: u myšlenek schází citační zdroje, např. str. 2 v tezích o ekologické valenci a stenoekii ostřice, na str. 3 o biodiverzitě (zmiňovaná Konvence není v seznamu literatury atd.), na str. 4 při úvahách na téma „ohrožení a vzácnost“, str. 9 u citlivé definice Sudet atd; mimochodem – výše uvedená konvence hovoří i o dalších typech biodiverzity než jen o zmiňovaných druhové a ekosystémové, kam se tyto kategorie v BP vytratily?

- postulát, že druhová ochrana je v ČR zajištěna územní ochranou je dosti nepřesný – DO má v rámci národního systému ryze autonomní nástroje a aparát

- úvodní partie kapitoly 3 na str. 7 hodnotím z hlediska výstupů BP jako nadbytečné (zejména pasáže o C3 a C4 rostlinách mají dle mého názoru s krkonošskou flórou a vegetací pramálo společné); podobná poznámka se týká přehledu „životních forem“ na str. 8 (se stejným, zdaleka ne primárním a navíc v seznamu citované literatury neuvedeným zdrojem) Moravec, 2000

- citace zdrojových dat ohledně geologických podmínek (jedno z proklamativně vůdčích témat BP) je velmi nedostatečná; tady – stejně jako na dalších místech práce – by bylo velmi vhodné charakterizovat podmínky relevantní primární geologickou studií, popř. převzetím vhodné geologické mapy

- str. 13: formulace o pleistocénním ledovci indukuje dojem, že si autor představuje model, kdy celou oblast Krkonoš překrýval jediný monolitní ledovec? Je to tak skutečně myšleno a proč?

Dtto: proč je endemický *Pedicularis sudetica* považován jako arktický element?

Str. 14 a dále: výsledková část by si dle mínění oponenta zasloužila poněkud vyšší péči: Z výhrad: použití i jiných, nežli verbálních popisů by bylo velmi vítané (grafické nebo obrazové přílohy)

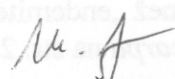
Text je psán poměrně nepřehledně, u takto širokého tématu by měl být čtenář aspoň náznakově veden, která domněnka nebo hypotéza a hlavně proč právě ona je zrovna testována; důsledně a vždy je přitom třeba u procentuálních údajů zohledňovat zcela jednoznačné základy, z kterých jsou předkládané procentuální hodnoty počítány; zjištění typu, že vyhynulé acidofilní druhy v polských Krkonoších rostou převážně na kyselém podloží, jsou patně dosti očekávané (návrh: nebylo by vhodné například kvantifikovat plošné podíly oblastí na krystaliniku a na bazických horninách a ty potom korelovat s počty vyhynulých nebo ohrožených taxonů?)

Dotaz: byla při výpočtech a operacích zohledňována podobně jako česká legislativa (Č.knihy a seznamy) rovněž paralelní legislativa polská? Ne-li, proč?

- str. 31 atd.: jaký autor spatřuje rozdíl mezi termíny „mortalita“ a „vyhynutí“; v tomto případě radím jednoznačně preferovat druhý z uvedených pojmů

Pokud měla BP splnit úlohu jakéhosi informativního a v podstatě orientačního předvýzkumu (předpokládám to), lze ji hodnotit jako záslušnou a odpovídající nárokům, kladeným na podobné práce. BP za předpokladu opravení nezbytných stylistických i věcných nedostatků doporučuji k přijetí v rámci obhajob.

V Praze, 9.6.2010

Dr. Martin Čihař, CSc.